

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Naszlady Attila Egészségfejlesztési Programja

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 2021. óta a telemedicina segítségével olyan egészségügyi szolgáltatásokat visz a legszegényebb településekre, amelyek korábban szinte elérhetetlenek voltak az itt élő emberek számára. Magyarország leghátrányosabb helyzetű településeinek harmadán nincs állandó háziorvosi szolgálat, ötödénél pedig a praxis tartósan betöltetlen, miközben az érintett területen élők egészségi állapota elmarad a hazai átlagtól. Ezekre a problémákra reagálva a Magyar Máltai Szeretetszolgálat 2021 őszén elindította **Naszlady Attila Egészségfejlesztési Programjának** részeként a telemedicina szolgáltatást, amely az ország leghátrányosabb helyzetű településeire **Mobil Egészségügyi Központtal** viszi el a hiányzó ellátást. A program 40 településen több mint negyvenezer ember számára teszi elérhetővé a háziorvosi és szűrővizsgálatokat.

A program fontos része a prevenció, az egészségtudatosság fejlesztése előadásokkal, ismeretterjesztő kiadványokkal és a vizsgálatok során úgynevezett minimál intervencióval, amely során a páciensek motivációját erősítik a máltai szakemberek, hogy vegyenek részt a szűréseken, kezeléseken.

A program fő eleme a Mobil Egészségügyi Központ, egy jól felszerelt, mozgó háziorvosi rendelő szakképzett asszisztenssel, online kapcsolatban lévő orvossal.

Abban az esetben, ha a településen rendelkezésre áll orvosi rendelő, a rendelőt hordozható eszközcsomaggal végzik, amelyekkel az asszisztensi szakszolgálat rövid idő alatt berendezi a helyiséget. Az élő internetes kapcsolat segítségével az orvos valós időben beszélhet a pácienssel, és követheti figyelemmel az ápoló munkáját, aki a helyszínen számos műszeres vizsgálatot el tud végezni. A telemedicina vizsgálat a magyar állam tulajdonában lévő teljesértékű háziorvosi rendszer, az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) MiniHIS rendszerét használja. A vizsgálat után szükség esetén e-recept felírásáról is dönthet az orvos, a rendelés végeztével pedig a páciens rögtön kézhez is kapja az ellátásáról készült ambuláns lapot. Az elkészült orvosi dokumentáció pedig azonnal elérhető az EESZT felületén. A további teendőkben, időpontfoglalásban, utazásszervezésben a Máltai Szeretetszolgálat munkatársai segítik a pácienseket.

Amennyiben nincs megfelelő helyiség, a Mobil Egészségügyi Központ a teljesértékű rendelő. A szükséges eszközökkel megfelelően ellátott, célszerűen átalakított kisteherautó rendelkezik saját áramforrással és szélessávú mobilinternet hozzáféréssel, így a helyszínre érkezés után akár néhány perccel már üzemkész is. Az autón minden megtalálható, ami egy mai modern orvosi rendelő része, többek között EKG, AED

(mini/gyors/rapid) és laborkészülékek. A mobil rendelőben végezhető klasszikus orvosi rendelés, telemedicina rendelés, szűrővizsgálat, helyszíni laborvizsgálat és vérvétel is.

Az egészségügyi szűréseket a regionális Máltai Egészségpontok szervezik a településeken működő Jelenlét Pontok munkatársaival.

Mellrákszűrést támogató Máltai program

A Mozgó Egészségügyi Központban panasz esetén tapintásos vizsgálatot végeznek, szükség esetén mammográfiai beutalóval szakorvosi vizsgálatra küldik a pácienszt. A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők esetében ellenőrzik, hogy járt-e két éven belül mammográfián, és amennyiben nem, úgy személyre szabottan úgynevezett minimál intervenciót végeznek, amelynek során felhívják a figyelmet a vizsgálat fontosságára, részletesen ismertetik a szűrés folyamatát és ösztönzik a hölgyeket a vizsgálaton való részvételre.

A mellrák esetében is kulcsfontosságú a korai felismerés. A Máltai Szeretetszolgálat programja tanácsadással, oktató előadásokkal és kiadványokkal segíti a nőket abban, hogy megtanulják az önvizsgálat helyes technikáját, és motiválja őket a szűréseken való rendszeres részvételre.

A prevencióhoz hozzájárul a Vajda Papír és a Máltai Szeretetszolgálat közös ismeretterjesztő weboldala, amelyen a mellrákkal kapcsolatos legfontosabb ismeretek érhetők el a Naszlady Attila Egészségfejlesztési Program orvosszakmai vezetőjének ajánlásaival.

Háziorvosi praxis Átányban

2024-ben egyedülálló hibrid alapellátási modellt indított a Máltai Szeretetszolgálat, lényege a járási szintű, egységes szakmai koordináció mentén kialakított hibrid, telemedicinális és személyes orvos-beteg találkozási formákat ötvöző alapellátás. A program újszerűsége abban rejlik, hogy a háziorvosi munkát több oldalról támogatják egészségügyi és szociális szakemberek, együttműködve a páciens egészségügyi és szociális problémáinak kezelésében.

A Heves megyei Átányban működő háziorvosi rendelő a Vajda Papír támogatásának köszönhetően ultrahang berendezéssel bővül. Ezen a hátrányos helyzetű, felzárkózó településen a minden hétköznapi van háziorvosi rendelés, melynek során az új készülékkel úgynevezett point-of-care ultrahang diagnosztikai vizsgálatot lehet végezni. Ez az ellátó orvos által végzett, panaszorientált diagnosztikai vizsgálat, melynek célja a felesleges szakvizsgálatok, kórházi beutalások számának csökkenése, az alapellátás szintjén diagnosztizálható és kezelhető kórképek arányának növelése. A támogatásnak köszönhetően várhatóan napi 5-10 ilyen vizsgálatot fognak végezni a rendelőben.

Évente mintegy 1300 vizsgálat lesz ezzel a géppel, ennek kb. egyharmada lesz emlővizsgálat. (Hiszen nem csak emlővizsgálatra használható a gép.)

Az átányi rendelő elsősorban a helyi és a hevesi járásban élő embereket látja el.

40 településen végezzük a mobil egészségügyi ellátást. A primer prevencióval (azaz lakossági tájékoztatás, az emlő önvizsgálatának oktatása és a motiváció erősítése) havonta mintegy 80-100 nőt érünk el.